

STANDARD ZANIMANJA

POMOĆNIK/ POMOĆNICA AUDIO OPERATERA

SADRŽAJ

1.	OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	2
2.	TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3.	KLJUČNI POSLOVI.....	4
	3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
	3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	6
	3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	7
	3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	10
	3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	11
	3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	12
	3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA	12
	3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA	13
	3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE.....	14
	3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA.....	15
	3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE	16
4.	OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	17
5.	REFERENTNI PODACI.....	18

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: POMOĆNIK/ POMOĆNICA AUDIO OPERATERA

NIVO: II

OPIS ZANIMANJA:

Pomoćnik audio operatera organizuje, priprema i vrši ličnu pripremu za postavljanje, povezivanje i podešavanje audio opreme u skladu sa potrebama snimanja ili realizacije različitih audio sadržaja. Priprema i povezuje audio i opremu u skladu sa potrebama audio produkcije. Asistira tehničaru audio realizacije u podešavanju audio opreme. Vršiti sortiranje, pakovanje i odlaganje audio opreme, nakon završenog snimanja ili realizovanog događaja. Obavlja poslove sa ciljem održavanja funkcionalnosti audio opreme uz primjenu mjera zaštite na radu, zaštite zdravlja i životne sredine.

KOMPETENCIJE

Pomoćnik audio operatera:

- Planira aktivnosti za postavljanje, povezivanje i podešavanje audio opreme
- Organizuje sopstveni rad za postavljanje, povezivanje i podešavanje audio opreme
- Vršiti ličnu pripremu i pripremu pratećih aktivnosti za postavljanje, povezivanje i podešavanje audio opreme
- Priprema audio opremu za potrebe audio produkcije
- Povezuje audio opremu
- Asistira tehničaru audio realizacije u podešavanju audio opreme
- Vodi poslovnu dokumentaciju iz domena svoga rada
- Primjenjuje normative i standarde rada u audio produkciji
- Obezbeđuje funkcionalnost sredstava za rad
- Komunicira sa saradnicima i poslovnim partnerima u skladu sa pravilima poslovne komunikacije i etike
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu na radu, zaštitu zdravlja i okoline, u skladu sa propisima

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	<ul style="list-style-type: none"> - Planiranje aktivnosti za postavljanje, povezivanje i podešavanje audio opreme - Organizacija sopstvenog rada za postavljanje, povezivanje i podešavanje audio opreme
Priprema posla i radnog mjesta	<ul style="list-style-type: none"> - Lična priprema i priprema pratećih aktivnosti za postavljanje, povezivanje i podešavanje audio opreme
Operativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Postavljanje audio opreme za potrebe audio produkcije - Povezivanje audio opreme - Asistiranje tehničaru audio realizacije u podešavanju audio opreme
Komercijalni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Nema komercijalnih poslova
Administrativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Vođenje poslovne dokumentacije iz domena svoga rada
Poslovi rukovođenja	<ul style="list-style-type: none"> - Nema poslova rukovođenja
Nadzor rada	<ul style="list-style-type: none"> - Nema poslova nadzora rada
Obezbeđivanje kvaliteta	<ul style="list-style-type: none"> - Primjena normativa i standarda rada u audio produkciji
Održavanje i popravke	<ul style="list-style-type: none"> - Obezbeđivanje funkcionalnosti sredstava za rad
Komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikacija sa saradnicima i poslovnim partnerima u skladu sa pravilima poslovne komunikacije i etike
Očuvanje zdravlja i okoline	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu, zaštitu zdravlja i okoline, u skladu sa propisima

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Planiranje aktivnosti za postavljanje, povezivanje i podešavanje audio opreme

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik audio operatera:

- Pregleda dnevni raspored **planiranih poslova** za potrebe snimanja ili realizacije različitih **audio sadržaja**
 - Planirani poslovi:** postavljanje, povezivanje i podešavanje audio opreme
 - Audio sadržaji:** muzičko-scenski događaji (koncerti i predstave), medijski formati (radio/TV emisije), javni govori (konferencije, predavanja, seminari i dr.), digitalni formati (audio snimci, potkasti, lajv striminzi i dr.), filmovi i dr.
- Analizira raspoloživu **audio opremu**, za potrebe postavljanja, povezivanja i podešavanja audio opreme u skladu sa potrebama audio produkcije
 - Audio oprema:** mikrofoni, audio mikseri, snimači za rad na terenu i drugi uređaji za snimanje i produkciju adekvatni događaju ili djelu koje se snima, procesori, pojačivači, zvučnici, slušalice, audio kablovi (konektori: XLR, TRS, TS, RCA, SMA, optički i dr.), stalci i dr.
- Analizira potrebe za postavljanjem, povezivanjem i podešavanjem audio opreme, u skladu sa napravljenim planom
- Planira sopstveni rad u skladu sa rasporedom planiranih poslova, hitnih intervencija i potrebama audio produkcije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Muzička pismenost (poznavanje muzičkih instrumenata i akustičkih svojstava)
- Audio oprema
- Planiranje i organizacija rada za potrebe postavljanja, povezivanja i podešavanja audio opreme
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u radu

3.1.2. Ključni posao: Organizacija sopstvenog rada za postavljanje, povezivanje i podešavanje audio opreme

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik audio operatera:

- Procjenjuje vrijeme trajanja planiranih aktivnosti za postavljanje, povezivanje i podešavanje audio opreme u skladu sa potrebama audio produkcije
- Planira aktivnosti za potrebe postavljanja, povezivanja i podešavanja audio opreme
- Planira raspored korišćenja raspoložive **audio opreme**

Audio oprema: mikrofoni, audio mikseri, snimači za rad na terenu i drugi uređaji za snimanje i produkciju adekvatni događaju ili djelu koje se snima, procesori, pojačivači, zvučnici, slušalice, audio kablovi (konektori: XLR, TRS, TS, RCA, SMA, optički i dr.), stalci i dr.

- Organizuje sopstveni rad u skladu sa planom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Audio oprema
- Organizacija rada za postavljanje, povezivanje i podešavanje audio opreme

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Lična priprema i priprema pratećih aktivnosti za postavljanje, povezivanje i podešavanje audio opreme

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik audio operatera:

- Vršiti ličnu pripremu za rad, u skladu sa **etičkim kodeksom** i standardima struke
 - Etički kodeks:** lična i radna higijena, radna odjeća i obuća, način i upotreba sredstava za rad
- Priprema prateću **dokumentaciju** za potrebe postavljanja, povezivanja i podešavanja audio opreme
 - Dokumentacija:** izvještaji, liste tehničkih zahtjeva i dr.
- Informiše saradnike o **zahtjevima** za postavljanjem audio opreme u skladu sa potrebama audio produkcije
 - Zahtjevi:** rider list/lista tehničkih zahtjeva (skup različitih potreba neophodnih za realizaciju), stage plot/nacrt scene i dr.
- Vršiti provjeru tehničke ispravnosti audio opreme

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Muzička pismenost (poznavanje muzičkih instrumenata i akustičkih svojstava)
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u radu
- Lična priprema za rad
- Priprema dokumentacije za potrebe postavljanja, povezivanja i podešavanja audio opreme
- Provjera tehničke ispravnosti audio opreme

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Postavljanje audio opreme za potrebe audio produkcije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik audio operatera:

- Vršiti postavljanje **audio opreme**, za potrebe audio produkcije, u skladu sa tehničkim zahtjevima od strane izvođača ili tehničara audio realizacije

Audio oprema: mikrofoni, audio mikseri, snimači za rad na terenu i drugi uređaji za snimanje i produkciju adekvatni događaju ili djelu koje se snima, procesori, pojačivači, zvučnici, slušalice, audio kablovi (konektori: XLR, TRS, TS, RCA, SMA, optički i dr.), stalci i dr.

- Asistira tehničaru audio realizacije u povezivanju audio opreme u skladu sa potrebama snimanja i/ili produkcije **audio sadržaja**

Audio sadržaji: muzičko-scenski događaji (koncerti i predstave), medijski formati (radio/TV emisije), javni govori (konferencije, predavanja, seminari i dr.), digitalni formati (audio snimci, potkasti, lajv striminzi i dr.), filmovi i dr.

- Vršiti sortiranje i pakovanje audio opreme, nakon završenog snimanja ili realizovanog događa
- Vršiti odlaganje audio opreme, nakon završenog snimanja ili realizovanog događa, na odgovarajuća mjesta

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove akustike
- Osnove audiotehnike
- Muzička pismenost (poznavanje muzičkih instrumenata i akustičkih svojstava)
- Rukovanje audio opremom
- Sortiranje, pakovanje i odlaganje audio opreme

3.3.2. Ključni posao: Povezivanje audio opreme

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik audio operatera:

- Povezuje kablovima **mikrofone** i odgovarajuću **audio opremu**

Mikrofoni: dinamički i kondenzatorski, mikrofoni različitih polarnih i frekvencijskih karakteristika

Audio oprema: mikrofoni, audio mikseri, snimači za rad na terenu i drugi uređaji za snimanje i produkciju adekvatni događaju ili djelu koje se snima, procesori, pojačivači, zvučnici, slušalice, audio kablovi (konektori: XLR, TRS, TS, RCA, SMA, optički i dr.), stalci i dr.

- Povezuje kablovima zvučnike i odgovarajuću audio opremu

- Povezuje **bežične sisteme**

Bežični sistemi: mikrofonski i linijski, In-ear monitori i sistemi za komunikaciju

- Povezuje ostalu audio opremu u skladu sa instrukcijama tehničara audio realizacije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove akustike
- Osnove audiotehnike
- Muzička pismenost (poznavanje muzičkih instrumenata i akustičkih svojstava)
- Rukovanje audio opremom

3.3.3. Ključni posao: Asistiranje tehničaru audio realizacije u podešavanju audio opreme

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik audio operatera:

- Vršiti prostorno usmjeravanje mikrofona u odnosu na instrumente i glas, u skladu sa zahtjevima tehničara audio realizacije
- Vršiti prostorno usmjeravanje zvučnika u odnosu na instrumente i glas, u skladu sa zahtjevima tehničara audio realizacije
- Podešava odgovarajuće **parametare** audio opreme koja nije dostupna tehničaru audio realizacije, u skladu sa njegovim zahtjevima

Parametri: nivo signala i usmjerenost mikrofona, nivo signala i frekvencijske karakteristike zvučnika i dr.

- Vršiti prostorno usmjeravanje **mikrofona** za potrebe filmskog snimanja koristeći uređaje specifične za navedenu vrstu snimanja

Mikrofoni: Boom rig (mikrofon, nosač i držač), šotgan mikrofon i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove akustike
- Muzička pismenost (poznavanje muzičkih instrumenata i akustičkih svojstava)
- Poznavanje frekvencijskih opsega
- Prostorno usmjeravanje mikrofona i zvučnika
- Podešavanje parametara audio opreme

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

- Nema komercijalnih poslova

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Vođenje poslovne dokumentacije iz domena svoga rada

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik audio operatera:

- Vodi evidenciju o zakazanim terminima za postavljanje, povezivanje i podešavanje audio opreme
- Vodi evidenciju o postavljenoj i povezanoj audio opremi u okviru različitih audio sadržaja
- Vodi arhivu o postavljenoj audio opremi za period definisan ugovorima
- Priprema periodične izvještaje o svom radu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Administrativni poslovi u audio produkciji

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

- Nema poslova rukovođenja

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

- Nema poslova nadzora rada

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Primjena normativa i standarda rada u audio produkciji

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik audio operatera:

- Izvršava poslove i radne zadatke, u skladu sa važećim pravilima i propisima iz oblasti audio produkcije
- Korisiti pravilno audio opremu u skladu sa preporukama i uputstvima proizvođača
- Informiše se o inovacijama na tržištu, u cilju unapređenja kvaliteta svoga rada
- Istražuje novu audio opremu od značaja za realizaciju audio sadržaja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Normativi i standardi rada u audio produkciji
- Standardi, pravila i propisi u audio produkciji
- Upotreba informaciono komunikacionih tehnologija u radu
- Audio oprema

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Obezbeđivanje funkcionalnosti sredstava za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik audio operatera:

- Pravilno rukuje audio opremom za rad
- Vršiti redovno i pravilno održavanje audio opreme za rad, prije i nakon korišćenja, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Vršiti kontrolu ispravnosti audio opreme, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Vršiti prijavu kvara audio opreme
- Vodi evidenciju o potrošnji opreme i potrošnog materijala za rad

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Upotreba i održavanje audio opreme za rad
- Procedure u radu
- Rukovanje audio opremom

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Komunikacija sa saradnicima i poslovnim partnerima u skladu sa pravilima poslovne komunikacije i etike

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik audio operatera:

- Komunicira sa tehničarem audio realizacije u cilju angažovanja za potrebe postavljanja, povezivanja i podešavanja audio opreme, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije i etike
- Uspostavlja komunikaciju sa saradnicima, u cilju prikupljanja detaljnih informacija o audio opremi i priboru za rad, koristeći stručnu terminologiju na maternjem ili stranom jeziku
- Obavlja komunikaciju sa saradnicima usmeno, u pisanoj formi ili elektronskom poštom, koristeći pravila poslovne komunikacije i etike
- Obavlja komunikaciju sa saradnicima telefonom putem, u pisanoj formi, elektronskom poštom ili lično, koristeći pravila poslovne komunikacije i etike

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Primjena stručne terminologije
- Pravila individualnog i timskog rada
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija
- Poznavanje stranog jezika

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu, zaštitu zdravlja i okoline, u skladu sa propisima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Pomoćnik audio operatera:

- Sprovodi postupke i mjere zaštite na radu prilikom realizacije operativnih i drugih poslova
- Održava radni prostor čistim i urednim prije početka i nakon završenog posla
- Sortira različite vrste otpadnog materijala na odgovarajući način i u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine
- Odlaze otpad na odgovarajući način i u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zaštita i zdravlje na radu
- Zaštita životne sredine

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Humanistika i umjetnost Podsektor: Umjetnost
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	2657 Snimatelji i operateri audio-vizuelne opreme
Tipično radno okruženje i uslovi rada	<p>Pomoćnik audio operatera može da radi u RTV i TV kućama, kulturnim i muzičkim centrima, privatnim produkcijama i dr.</p> <p>Radi na otvorenom i zatvorenom radnom prostoru u jednoj, dvije ili tri smjene. Poslove obavlja manuelno, stojeći ili sjedeći u zavisnosti od vrste posla. Prilikom učestvovanja u snimanju zahtjeva se dugo stajanje na nogama i zauzimanje nepravilnih položaja tijela, što može dovesti do mišićnog zamora i iscrpljenosti. Zbog predugog stajanja i neadekvatnih položaja koje zauzima tokom radnog vremena, izložen je koštano mišićnim oboljenjima.</p> <p>Zbog pojedinih faza rada koje obavlja tokom montiranja opreme, važno je da je odgovoran i precizan u radu, ima dobru okulo-motornu koordinaciju, kao i dobre komunikacijske vještine i vještine timskog rada.</p>
Srodna zanimanja	Audio operater i Tehničar audio realizacije
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Pomoćnik/ Pomoćnica audio operatera

Kod dokumenta: SZ-020220-PMAUD

Datum usvajanja dokumenta: 6. avgust 2025. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: VII sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Ivan Ivanović, muzički umjetnik (smjer snimanje i dizajn zvuka), ton majstor, Muzički centar Crne Gore, Podgorica
2. Igor Vujović, inženjer za živo izvođenje i produkciju, dizajner zvuka, Televizija Crne Gore i Radio Crne Gore, Podgorica
3. Božidar Martinović, inženjer za audio i video tehnologije, saradnik, JU Kulturni centar „Nikola Đurković“ i nastavnik, JU Škola za osnovno i srednje muzičko obrazovanje „Vida Matijan“, Kotor
4. Miroslav Stanišić, gimnazija, audio tehničar, JU Kulturno-informativni centar „Budo Tomović“, Podgorica
5. Darko Nikčević, magistar audiotehnologije, rukovodilac elektroakustičke laboratorije, UCG, Muzička akademija, Cetinje
6. Milivoje Pićurić, magistar kompozitor, nastavnik teorijske grupe predmeta, JU Umjetnička škola za muziku i balet “Vasa Pavić”, Podgorica

Koordinator:

Jelena Knežević, diplomirani psiholog, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za razvoj kvalifikacija u stručnom obrazovanju, JU Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnostima i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, samostalni savjetnik II za administriranje i dizajn, JU Centar za stručno obrazovanje